

Twintig jaar maatschappelijk relevant debatteren is ongezien in deze tijd.

De wortels van de Gentse Feesten op St Jacobs liggen in de contestatiebeweging van de vorige eeuw, lang voor het deel werd van grootschalige citymarketing. Midden het massagebeuren en het commerciële vertier woekeren nog de sociaal artistieke programma's van Vzw. Trefpunt. Al 40 jaar intussen.

De wereld is intussen gevoelig veranderd. Toen de Gentse Feesten rond Walter De Buck werden heropgestart kwamen we uit de jaren zestig, de studentenrevolte en toen werd er volop geijverd voor een andere wereld. Dan kwam de economische crisis, de massale werkloosheid, de ombouw van de welvaartstaat tot een commerciële actieve en flexibele arbeidsmarkt, de teloorgang van het gelijkheidsideaal, de verheerlijking van de concurrentie... De jaren tachtig waren die van Reagan en Thatcher, van flexibiliteit en loonstop, van minder staat, van desindustrialisering en van mondialisering, van de opkomst van extreem-rechts, kortom van het neoliberalisme.

En toen bracht de geest van Sint-Jacobs, tegen de stroom in, de namiddagdebatten, als deel van het feestgewoel, als spiegel voor de consumptiemaatschappij. Eric Goeman (voorzitter Democratie 2000, woordvoerder Attac Vlaanderen) zorgde elk jaar weer voor spannende panels. Hij hield al die jaren met Democratie 2000 het buitenbeentje in het Gentse programma staande. Waar ook - in de Baudelokapel, in de Spiegeltent of in het Laurentinstituut - kwamen er honderden elke middag urenlang meedenken over een brandend onderwerp. Het is een duurloop geworden: lange namiddagen, lange dagen, lange jaren en dat maakt een ongezien karakter, een ongeëvenaard evenement. En buitenbeentjes verwekken controverses in deze tijd.

Ik was er bij het eerste jaar. Ik heb me elk jaar weer vrijgemaakt. Omdat het een plek is waar gesproken kan worden, omdat het een plek is waar geluisterd wordt, op het podium en in de zaal, omdat het een plek is die uit de toon valt tussen de gemediatiseerde verkleuring in het publieke debat. Tijdens deze debatten gaat het niet om de oneliner of de goede formule, het gaat meer om de samenhang en om de consistente redenering, het gaat om een test voor zindelijk denken. En daar blijkt een hardnekkig publiek voor te bestaan. Midden het feestgewoel een tempel creëren gewijd aan gesprek over de publieke zaak en overleven tegen de media en commerciële formats in... je moet het maar doen! Het is nergens in de Lage Landen nagedaan. Het is erfgoed geworden. En juist daarom moet het duren. Omdat het de spanningsboog met die jaren zestig en alles wat ertussen ligt levendig houdt. En dat zal weldra weer van het hoogste belang blijken. Wanneer de diepe crisis geen inzicht zal voortbrengen. Omdat het gebrek aan diepgang en tijd, omdat de commerciële verkleuring, het gezichtsveld heeft beperkt en denken tot communicatie en spin heeft herleid. De Gentse debatten zijn van een andere soort gebleven. En dat komt ons nu zeer goed van pas.

**Prof. Dr. Eric Corijn, Centre for Urban Research
COSMOPOLIS - City, Culture & Society
Vrije Universiteit Brussel**

Twintig jaar politieke debatten op de Gentse Feesten.

Feesten mag en is gezond. Politiek bedrijven en als burger politieke discussies voeren is minstens even gezond. En zeker even nodig. Het is verbazingwekkend dat in onze tijd van informatietechnologie in het kleine Vlaanderen de informatieverstrekking en de politieke discussie zo schraal geworden is. De media zijn voor een groot stuk naar infotainment overgegaan en de geschreven pers wordt zelfs ernstig bedreigd waar het onafhankelijke nieuwsgaring betreft.

Wanneer de crisis toeslaat, zoals de voorbije maanden (economisch) en de voorbije jaren (politiek zowel Belgisch als Vlaams), dan zijn er geen debatten van enig niveau, laat staan van enige omvang mogelijk in pers en andere media in Vlaanderen. Iedereen die wel eens naar Duitse, Engelse of Nederlandse televisie kijkt heeft daar de voorbije maanden urenlange discussies kunnen zien over de bankcrisis, over de beleidsverantwoordelijkheden ivm de crisis, enzovoort. In Vlaanderen niets van dat alles. Zogezegd omdat 'de mensen' dat niet willen. Visie en langetermijn denken wordt niet gevraagd van politici, of er is geen forum om het hen te vragen, dus kunnen ze grappend en grollend hun nummertjes doen in de media. Dat is een schande.

Tegen die schande wordt door de urenlange debatten van de Gentse Feesten nu al twintig jaar een beetje weerwerk geboden. En mensen blijven komen, sprekers en publiek. Dat is belangrijk, dat is (jammer genoeg) uniek en dat is noodzakelijk om een volle en onderbouwde democratie te kunnen hebben. Het is verre van genoeg, maar het is er toch. Alle lof daarvoor aan publiek, sprekers en natuurlijk aan de organisator Eric Goeman.

Rik Pinxten, Professor antropologie, Universiteit Gent, Voorzitter Humanistisch-vrijzinnige vereniging Vlaanderen

De hap- en hypecultuur heeft reeds een tijdje de politiek, maar ook de debatwereld aangetast. Niet *wat* je zegt, *waarop* het gebaseerd is, maar *wie* het zegt en *hoe* het gezegd wordt, dat is wat telt. En vooral, het maatschappelijke wordt vandaag praktisch gemonopoliseerd door de media, vooral de televisie. Het ouderwetse debatteren in parochiezalen of volkshuizen, waarbij het publiek actief deelnam, ze zijn schaars geworden. En ja, er is nog wel wat tegensprekelijk debat, zelfs met een hoge spektakelwaarde, maar dat gebeurt netjes binnen de krijtlijnen van het pensée unique. Debatten die de fundamenteën van onze samenleving in vraag stellen kom je praktisch niet meer tegen.

Tegen deze trend gaat Goeman reeds twintig jaar koppig in. Zijn discussiemarathons zijn nauwelijks gestroomlijnd. De debaters zijn een allegaartje: van saaie maar interessante professoren tot geslepen politici, van gedreven maatschappijverbeteraars tot gevestigde waarden van het establishment. Allen kunnen ze hun ding doen. Ze krijgen de ruimte hun ideeën diepgaand te ontwikkelen en de tegenstellingen met de andere sprekers scherp naar boven te laten komen en uit te diepen. Zo ontstaat keer

op keer een grondig en echt tegensprekelijk debat. Du *choque des idées* jaillit la lumière. Van de vele tientallen debatten waaraan ik de afgelopen jaren heb deelgenomen zijn het vooral die van de Gentse Feesten die me bijgebleven zijn en waar ik ook het meest geleerd heb. Zo'n debat is altijd een beetje feest, maar dan op het gebied van de politieke ideeën. Op zijn manier is Eric Goeman de Phara van de Gentse Feesten. Houden zo!

Marc Vandepitte, auteur o.a. over Cuba; Fidel Castro, China en socialisme, en filosoof

De Gentse Feestendebatten zijn een monument in het intellectuele debat in Vlaanderen. Daarom ben ik vereerd al een paar keer te hebben mogen deelnemen. De debatten zijn zo belangrijk, omdat ze de krijtlijnen voor de maatschappelijke discussie – die in Vlaanderen zo dicht bij elkaar staan – verbreden. Tijdens die debatten kunnen openlijk vragen gesteld worden over de haalbaarheid van oneindige economische groei, waarbij onze groeiende levensstandaard over de hele planeet veralgemeend zou moeten worden. Er komt aan het licht dat de groene retoriek van onze beleidsmakers heel ver af staat van de maatregelen die nodig zijn om de klimaatcrisis werkelijk te keren. Sinds lang voor de mondiale financiële crisis losbarstte, werden er fundamentele vraagtekens geplaatst bij de marktfundamentalistische politiek van heel wat regeringen en internationale instellingen. Sprekers durven te pleiten voor een hogere vermogensfiscaliteit in de huidige context van grote binnenlandse en internationale ongelijkheid en niet te verantwoorden fiscale discriminatie tussen arbeids- en kapitaalinkomsten. Deze en vele andere merkwaardige vaststellingen, waar de gangbare politiek, media en academische wereld nauwelijks bij stilstaan, passeren tijdens de debatten de revue. Je leert er dat bepaalde minderheidstandpunten en soms zelfs politiek marginale zienswijzen ethisch en zelfs wetenschappelijk een veel grotere waarde hebben dan de lompe eenheidsworst, de arrogante pensée unique, de opportunistische mainstream, het angstwekkende conformisme, de brutale macht. Maar de organisatoren laten telkens voldoende divers samengestelde panels aan het woord, zodat het nooit dogmatisch wordt.

Dries Lesage, politicoloog UGent.

20 jaar Gentse Feestendebatten

Intellectueel erfgoed om te koesteren

Zelfs als je niet komt naar de debatten is het de moeite waard de uitnodiging even te bestuderen. Zelden vind je zo'n waaier aan kritische vragen over actuele maatschappelijke en politieke kwesties. Evenmin vind je elders zo'n rijkdom aan kritisch denkende, gedreven en met uitgesproken meningen toebedeelde panelleden. Wat je zeker elders niet vindt, maar daarvoor moet je dan wel de moeite doen om af te zakken, is dat deze interessante panelleden ook nog eens hun visie, hun meningen werkelijk uit de doeken mogen doen.

Ken jij een debat dat begint met het beluisteren van een muziekstuk? Daarmee wordt letterlijk de toon gezet voor sereen en rustig gesprek waarin debaters naar elkaar luisteren en op elkaar inhaken. Het gesprek kan meanderen in onverwachte richtingen, kan diepgaan en nieuwe inzichten en perspectieven openen. Eric Goeman maakt ongelooflijk boeiende combinaties van panelleden en met zijn discrete aansturing slaagt hij er wonderwel in elk panellid tot zijn recht te laten komen. Op deze manier heeft hij ook heel wat progressieve krachten bijeen gebracht, heeft hij bruggen gebouwd tussen progressieve academici, middenveldorganisaties, kunstenaars, journalisten, politici.

20 jaar feestdebatten bewijst dat de democratische krachten levendig blijven. Er is geen reden om pessimistisch te zijn. Er zijn veel tekenen van sociaal engagement, politiek bewustzijn en nieuw militantisme. Het is dikwijls eigenzinnig, kleinschalig, autonoom. Een feestjaar vormt ook een uitdaging om te reflecteren over de toekomst van de debatten: hoe kunnen ze de brug slaan naar de vele nieuwe, jonge democratische en progressieve experimenten die in een stad als Gent ontstaan. Die interactie kan de progressieve experimenten voeden en kan de debatten nog meer opentrekken.

Feesten zonder debatten, een democratie zonder echte kritische fora: ondenkbaar!

Ann Demeulemeester, algemeen secretaris ACW, Verenigde Verenigingen

Gentse Feesten

Waarom ga je een hele namiddag in een zaal zitten gedurende de Gentse feesten? Waarom gaan al die mensen een hele namiddag in een zaal zitten gedurende de Gentse feesten? Omdat het midden de heisa een uniek gebeuren is waar echt wordt gedebatteerd, zonder het gelul en het gekoketteer van talloze praatprogramma's. Omdat al die jaren weer te laten gebeuren, tegen commercie en plat vermaak in, is een wonderlijke prestatie. Hulde aan de organisatoren, hulde aan het volk!

Monika van Paemel, auteur

Ongezien maarniet ongehoord: twintig jaar kritisch denkfeest op de Gentse feesten. Omdat, met de woorden van initiatiefnemer Eric Goeman, een andere wereld mogelijk is. Van harte proficiat.

Prof. dr. Gie van den Berghe, auteur en gastdocent UGent.

Statement van ABVV Voorzitter Rudy De leeuw over 20 jaar Gentse feesten

20 jaar Gentse feesten. Een jubileumuitgave! Niet echt iets dat de oprichters verwacht hadden. Maar naast het plezier en de ontspanning, de commercie, de cultuur met optredens van straatartiesten, amateurs en bekende koppen; naast het feestgedruis en gedrum en de vele Gentenaars die proberen hun stad te mijden in die periode, zijn er ook telkens weer de maatschappelijke debatten. Minder bekend en gekend maar wel in de traditie van de oprichters: kleinschaliger, kritischer, tegendraads, wars van commercie....

Zeker in deze crisisperiode blijven die debatten hun nut en zin hebben. Dat jong en oud komen debatteren over actuele thema's en problemen stemt hoopvol. Zij die verwachten dat de crisis wel zal overwaaien en dat we dan terug naar de orde van de dag kunnen overgaan, dwalen.

We willen een andere samenleving. We willen een ander en socialer Europa. We willen een andere wereld. Een wereld waarin niet de graaicultuur maar de mensen centraal staan.

Het ABVV neemt daarom ook dit jaar weer graag deel aan de Gentse Feestendebatten. Maar we zullen er Jaap Kruihof erg missen...

Rudy De Leeuw, voorzitter ABVV.

Dag Eric,

gefeliciteerd met je 20e jaar: indrukwekkend. Hier mijn 'statement' - geen grote woorden, maar van harte gemeend.

Een paar keer heb ik als Nederlander aan een Gentse feestdebat mee mogen doen en ik zal die bijeenkomsten nooit meer vergeten. Vanwege Jaap, die altijd provocerend maar ter zake kundig aanwezig was. Vanwege Eric en zijn mensen, die de debatten vlekkeloos organiseerden en ons zeer gastvrij ontvingen. Vanwege het publiek dat in grote getale aanwezig was en vier uur actief meedeed. En omdat er voldoende tijd en betrokkenheid was voor een serieus inhoudelijk debat, waarin niemand alle antwoorden had. Nog vele jaren!!"

**Robert Went, wetenschappelijk medewerker van de
(Nederlandse) Wetenschappelijke Raad voor het
Regeringsbeleid (WRR)**

Kent u dat, debatten waar je niet achterblijft met een onvoldaan gevoel wegens geen aandacht voor de essentie, niet vatten van wat er echt toe doet, voortdurend onnodig onderbreken, focussen op de personen in plaats van op het

maatschappelijke belang?Zulke debatten zijn zeldzaam, maar ze bestaan echt, probeer eens de Gentse Feestendebatten, elk jaar opnieuw.

Dirk Barrez, hoofdredacteur PALA.be en auteur van *Van eiland tot wereld. Appèl voor een menselijke samenleving.*

"Soms zag ik er tegen op om urenlang te moeten debatteren.Soms zat ik te zweten wanneer Jaap Kruithof het panel overdonderde met zijn provocerende commentaren. Soms dacht ik, dit jaar liever niet. Maar achteraf was ik altijd tevreden. De feestdebatten geven je immers de kans om in snelle tijden langzaam je gedachten te formuleren, ideeën te ontwikkelen en kritieken te beantwoorden. Trouwens, liever het zweet van het meningsverschil dan de luiheid van het eenheidsdenken."

hartelijke groet,

**Jos Geysels, voorzitter 11.11.11., minister van staat, gewezen
parlementslid Groen.**

Het neoliberale wereldkapitalisme verkeert sinds vorig jaar in een ernstige en fundamentele crisis. De diepgaande gevolgen daarvan zullen de komende jaren steeds duidelijker worden. Het is echter nog te vroeg om te bepalen of dit nu het einde van een tijdperk is, of het doek nu definitief zal vallen over de hegemonie van het financiële kapitaal en zijn pensée unique. Na de val van het 'reëel bestaande socialisme' werd het einde van de geschiedenis al eens afgekondigd. De tol was zwaar. Het verdwijnen van wat in feite maar een karikatuur van een socialistisch alternatief was, zorgde voor een ideologische terugtocht van links, voor een achteruitgang van het kritische en emancipatorische denken. Er was plots geen alternatief meer op 'de vrije markt'. Ook de meeste maatschappijkritische intellectuelen stapten mee in het liberale denken en werden een deel van het establishment. Zo werden ze medeverantwoordelijk voor de ruk naar het rechts-populisme bij een groot deel van de werkende bevolking. Intussen vervlakte het publieke debat en werd de publieke ruimte verder geprivatiseerd en gecommmercialiseerd. Alternatieve stemmen laten horen werd steeds moeilijker binnen de formats en het hegemonische vertoog van de media. Al die tijd vormden de debatten van Eric Goeman echter een rots in de branding, een rustplaats voor scherpe en contradictorische analyses, een waakvlam van de waakzamen. Laat deze discussies op dit elan verder gaan. Moge het tegendenken nu meer dan ooit weer radicaler worden. Het gezapige conformisme van de zelfgenoegzame en middelmatige Vlaamse middenklasse kan enkel doorbroken worden door harde schoppen, door de kritische spiegel van de narren die nog steeds, als is het maar af en toe, vrijpostig mogen spreken. Laat ons verder afbreken om op te bouwen.

Jan Dumolyn, docent geschiedenis, UGent.

De Gentse Feestendebatten: hoe ze groeiden en verdiepten.

Analyse van een uniek Gents verschijnsel

Ik volg de Gentse Feestendebatten al vele jaren. Eerst als toehoorder toen ze nog plaatsvonden in de Spiegeltent (die bij warm weer meer weg had van een sauna), een enkele keer als verslaggever voor dagblad De Morgen en de voorbije jaren geregeld als deelnemer.

In de loop der jaren zijn de debatten uitgegroeid tot een evenement met een eigen cultuur, een eigen zelfbeheersing haast. Uniek? Ik weet het niet. Zouden er in de wereld veel steden zijn waar negen dagen na elkaar op dezelfde stek vier uur lang gepraat en nagedacht wordt over de meest ernstige onderwerpen? De debatten hebben hun eigenheid ontwikkeld door de vermenging van verschillende elementen.

Een eerste element is de linksigheid van de debatten. De reeks verwijst duidelijk naar het klimaat waarin de Gentse Feesten opnieuw zijn uitgevonden door Walter De Buck en co. De hoopvolle tijd van contestatie van de vroege jaren zeventig toen de wereld o zo maakbaar leek. Zouden we geen wereld maken van sociale gelijkheid en vrede? Hoe anders werd het toen het neoliberalisme toesloeg vanaf de jaren tachtig: *there was even no such thing as society left als we mevrouw Thatcher mochten geloven*. Midden dat klimaat bleef Eric Goeman bij het opzet van de debatten expliciet en minder expliciet de inspiratie van de jaren zeventig aanhouden: waar zijn we mee bezig op sociaal vlak? wat is er geworden van al die mooie dromen? Logisch dat het motto werd 'zonder dwarsliggers kunnen de treinen niet rijden'. Die linksigheid kon in de beginjaren aanleiding geven tot nogal gelijkhebbende debatten maar in de loop der jaren werd de debattenreeks evenwel verdiept met andere elementen.

Doordat de debatten maar bleven doorgaan, verwierven ze op de duur een haast ritueel element van verdieping en reflexie. Dat zat en zit zo: temidden van de oceaan van vertier die de Gentse Feesten in de loop der jaren geworden zijn, vormen de debatten een gebeuren van inspanning, van mentale arbeid. Tegenover de alomtegenwoordige Lust staat hier Arbeid, om te zinspelen op een boektitel van wijlen professor Jaap Kruithof. Jaap heeft geen onbelangrijke rol gespeeld in de groei van de debattenreeks toen hij dagelijks elk debat inleidde met een stuk klassieke muziek. Hij gaf tevens zijn uitleg over wat die muziek voor hem betekende. Zo trok hij het register waarop de debattenreeks inspeelde, wijd open. Het werd minder een puur cerebraal gebeuren: ook andere lagen werden aangesproken. De mens met zijn emoties, met zijn eindigheid, zijn weemoed... dood en leven, vreugde en lijden, het besef van wie en wat we (maar) zijn, werd door Kruithofs uitleg plots in de Baudelokapel gebracht (waar het experiment met de muziek begon). Dat schiep en schept bij de start van het gesprek een sfeer van bezinning, een lichtjes gewijde sfeer van 'nu gaan we eens goed praten, denken, uitwisselen'. (Hoor ik daar vage echo's van Leo Apostels atheïstische religiositeit?)

Eric heeft die traditie ook voortgezet toen Jaap er steeds minder was. De keuze om een artiest halverwege het debat enkele nummers, naakt, akoestisch, te laten brengen, heeft - als het goed is - een gelijkaardig effect.

Dat element van bezinning en inkeer vermengt zich met een derde vast ingrediënt van deze debatten. Eric Goeman modereert heel los - dat kan haast niet anders als je 9 dagen lang telkens een debat van liefst 4 uur moet leiden - hij laat de panelleden rustig hun gedachten ontwikkelen. Gewild of niet, dat is tegenwoordig een verademing tegenover de mediadebatten waar mensen al afgeblokt worden na 10 seconden. En dikwijls ook in een competitieve vechtformat worden geduwd.

Die losse stijl van modereren zou in sommige gevallen uitmonden in een saaie boel en/of in een Babylonische spraakverwarring, dat weet ik omdat ik zelf geregeld debatten modereer. Dat is hier minder het geval. Door de ietwat ingetogen sfeer, het gewicht van de traditie van al die jaren van debatten, doen de deelnemers aan de debatten haast aan zelfcontrole om van het debat iets te maken. Sommige panelleden sturen spontaan mee het gespreksproces. Dat Eric steeds minder politici en meer 'kenners' uitnodigde, versterkte die educatieve tendens nog. Naast de drang om gelijk te halen, is er evenzeer de inspanning om elkaar te begrijpen. Zeker niet altijd, maar toch heel geregeld.

Zo zijn deze debatten in de loop der jaren uitgegroeid tot een speciaal evenement dat je niet zomaar kan imiteren, of in het leven roepen. Omdat zo'n cultuur iets is dat groeit in een welbepaalde stad met rijke geschiedenis met vele lagen, met een organisator/moderator Eric die zijn eigen aanpak heeft, met een schare van weerkerende deelnemers die opgenomen worden in die cultuur, en vooral ook de toehoorders die een fundamentele bijdrage leveren tot het hele proces. Een niet onbelangrijk deel van het publiek neemt deel aan meerdere debatten per Gentse Feesten. Nogal wat mensen komen met een speciale instelling naar de debatten. Een instelling om te leren, te begrijpen en op het einde van het debat ook tussen te komen. De Gentse Feesten zijn voor dit publiek minstens evenzeer een leer-en denkervaring, als een spelevaren van drank en muziek.

De Gentse Feesten mogen blij zijn met deze debatten. Eén debattenreeks waarin nagedacht wordt over onze toekomst en ons heden, over waar we eigenlijk mee bezig zijn als mens en als samenleving, te midden van honderden worstenkramen en luidruchtige podia – het is niks teveel.

John Vandaele, Journalist en auteur

De Gentse Feesten Debatten zijn ontegensprekelijk een verrijking geweest voor het Gentse Feesten gebeuren, tussen alle pittatenten, frietkotten, mosselterrassen, biertenten en muziekpodia door. Niet dat ik iets tegen die laatste heb, het zijn tenslotte feesten, maar wanneer men zoveel volk naar een stad zuigt mag er toch wat meer aandacht zijn voor culturele en maatschappijkritische evenementen. Tenslotte lagen de wortels van de nieuwe Gentse Feesten toch ook in het kritische gespuis dat rond Walter De Buck's Trefpunt bivakkeerde.

Eerst in een veel te warme Spiegel tent, een tijdje in een schooltje en tenslotte in de majestueuze Baudelokapel. En het waren steeds daadwerkelijke debatten, 4 uur lang en steeds voor een volle zaal voor een aandachtig luisterend – en meedebatterend – publiek. Debatten met Pim Fortuyn tot Ludo Abicht, met Patrick Dewael tot Kris

Merkx en natuurlijk, de briljante gesprekken die door Jaap Kruithof werden gestuurd. De Gentse Feesten Debatten waren in de namiddag een verademing en boden steeds stof te nadenken.

De laatste jaren heb ik er niet meer aan deelgenomen om de eenvoudige reden dat ik in die periode steeds op reis was. Wanneer je in de Ham woont is 10 dagen Gentse Feesten gedruis van 17.00 tot 7.00 toch wel wat teveel van de goede. Maar de debatten die heb ik toch wel gemist want Eric Goeman wist als geen ander controversiële figuren uit binnen en buitenland naar Gent te lokken voor relevante discussies die een tijdje door je hoofd bleven spoken en je inspireerden om verder te werken/denken.

Bedankt hiervoor, Eric Goeman.

Koen Raes, Hoogleraar Ethiek UGent.

Gent blijft voor mij een rebelse stad die haar charme nooit verliest. De debatten op de Gentse Feesten zijn voor mij dan ook Gent op haar best. De openheid is ongezien, de aandacht van het publiek simpelweg schoon, en het debat waarvan ik de eer had aan deel te nemen bleef ver van elk gebrek aan nuance. Als Antwerpenaar ben ik jaloers op deze formule middenin het feestgedruis. Democratie is een eeuwigdurend leerproces, de beroemde Gentse debatten vormen haar eeuwige en broodnodige avant-garde.

Jeroen Olyslaegers, auteur

Als politiek geïnteresseerde Vlaming een publiek debat meemaken in Parijs, kan je van je sokken blazen. Honderden mensen die samengetroeft zitten in een veel te kleine zaal aandachtig te luisteren naar vier personen aan een tafeltje, die op basis van een nuchtere analyse van de feiten en de cijfers hun kijk geven op wat er moet gebeuren... Los van welk gevoel het bij je opwekt, kunnen we enkel maar vaststellen dat deze debatcultuur in Vlaanderen nagenoeg niet bestaat. Ook wanneer we zelf activiteiten in de steigers zetten trappen we wel eens in die val. Een inhoudelijk debat? Ja, maar liefst niet te lang en ook liefst niet te moeilijk. En hoe sterker het publieke debat terrein verliest, hoe meer we onszelf ook lijken in te prenten dat er helemaal geen publiek voor zou bestaan. Eric Goeman toont met zijn Gentse Feestendebatten al jarenlang dat het ook anders kan. Niet één dag maar tien dagen! Niet één uur maar vier uur! Telkens met een talrijk opgedaagd publiek op de afspraak. Je moet het maar doen! In tijden waarin media doorgaans dertig seconden zendtijd veil hebben voor de formulering van een opinie is het werkelijke publieke debat als dusdanig het verdedigen waard. De Gentse Feestendebatten zijn een unicum in Vlaanderen en met de huidige uitdagingen voor de deur nuttiger dan ooit!

David Dessers, co-auteur van ‘Gebroken Vitrines, De andersglobalisten tien jaar na Seattle’ (verschijnt in september 2009 bij Academia Press

“ Wie ooit aan de debatten op de Gentse Feesten heeft deelgenomen vergeet het nooit meer, niet in het minst omdat, in de loop der jaren, deze gekoesterde debatcultuur een zeldzaamheid is geworden. Waar neemt en geeft men nog de tijd om urenlang, in een vaak broeierige warmte, het beste van zichzelf te geven in diepgravende beschouwingen over nooit evidente en/of banale onderwerpen. De talrijke Nederlandse politici en opiniemakers, die de afgelopen twintig jaar afzakten naar Gent, spreken in lyrische bewoordingen over hun ervaringen in Gent. De milde chaos voor en vooral na de debatten staat in schril contrast met het sereen, sterk geconcentreerd verloop van de debatten waar de onvermoeibare en niet aflatende vraagsteller Eric Goeman zijn sprekers tot diepgang in hun analyses en beschouwingen dwingt. Je moet het maar doen: twintig jaar lang, al die dagen, telkenmale een nieuw thema aansnijden en erin slagen om vier uur aan een stuk de toehoorders te boeien en bij de les te houden. Het valt op hoe samen met de sprekers die al die jaren met grote regelmaat present tekenden, ook het publiek trouw is gebleven aan dit stuk authenticiteit op de Gentse Feesten. Op zichzelf blijft het verbazing wekken dat de debatten tot op heden niet zijn geofferd op het altaar van de commercie die in de loop der jaren de feesten in zijn greep heeft gekregen. Allicht is de koppige en maatschappelijk gedreven Gentse mentaliteit die de voortrekker tot en met verpersoonlijkt en uitstraalt aan een en ander niet vreemd, net als de oase die Trefpunt in al die jaren rond Sint Jacobs heeft uitgebouwd. Net als vele andere getrouwen en minnaars van het maatschappelijk debat, hoop ik van harte dat de lokale beleidsverantwoordelijken en organisatoren er alles aan doen om dit uniek onderdeel van de Gentse Feesten te behouden en de “motor” de erkenning te geven die hij al zolang verdient.

Bedankt Eric, voor de hardnekkigheid waarmee je dit verhaal overeind hebt gehouden en voor de spiegels die je aan zo velen onder ons hebt voorgehouden!”

Genegen,

Prof. dr. Brice De Ruyver, Director Institute for International Research on Criminal Policy (IRCP)
Gewoon hoogleraar Strafrecht / full professor Criminal Law, Universitet Gent / Ghent University

20 jaar Gentse Feestendebatten

Je moet het maar doen 20 jaar lang. Temidden van het feestgewoel honderden mensen meezuigen in 4-uren durende debatten en dit 10 dagen op rij. Over tegendraadse onderwerpen waar met een kritische visie over gediscuteerd wordt: de impact van het neoliberale systeem, de uitbuiting van de Derde Wereld, de ecologische uitdagingen, sociale onrechtvaardigheid, de gevolgen van het kapitalisme

enz, enz... teveel om op te noemen, maar elk jaar opnieuw geeft dit een pak munitie aan iedereen die wil nadenken over waar onze wereld naar toe gaat en hoe het tij kan gekeerd worden. Vanuit een ongecompliceerde linkse bewogenheid, het kan nog in Vlaanderen! Met discussies op hoog niveau en veel kritische vragen. En vooral met voldoende tijd voor de sprekers om een redenering op te bouwen en argumenten naast elkaar te leggen. Bij Goeman kom je niet weg met die ene ingestudeerde one-liner! Een verademing dus in deze tijden van instant-politiek waar politieke meningen in 3 seconden-quotes worden gegoten.

En telkens weer veel volk: de vaste gasten die elke dag op post zijn, maar ook feestvierders die even komen binnenwaaien en iets meepikken om op café over door te bomen.

Ze zijn niet dik gezaaid in Vlaanderen, maar gelukkig hebben we nog een aantal dwarsliggers die ons dwingen stil te staan bij de kern van de zaak....heerlijk!

Vera Dua, Vlaams parlements lid en Gents gemeenteraadslid Groen!

Radicaal links en radicaal rechts houden allebei niet van democratie, althans niet wanneer de uitkomst van het democratisch proces niet in hun straatje te pas komt. Dan blijkt de democratie gemanipuleerd worden door het grote geld, de media, de Israel lobby, de linkse kerk of wie je verder nog de schuld kan geven van het feit dat je wel gelijk meent te hebben maar geen gelijk krijgt.

De Gentse feestdagen laten zien dat er ook een verschil is tussen radicaal links en radicaal rechts. Radicaal links houdt van het publieke debat, radicaal rechts houdt daar niet van. Dat laatste werd ooit bevestigd door oud-eurocommissaris Frits Bolkestein die mij mismoedig vertelde dat zijn pogingen om van zijn VVD een discussiepartij te maken volledig gestrand waren. Radicaal links heeft in de persoon van Eric Goeman een briljante organisator die er in slaagt om iedereen links van het Vlaams Belang op het podium te krijgen. Dat ik als rechterspits van het linkse elftal op de Gentse feesten soms mag spelen vervult mij met trots. Het is bovendien goed om te merken dat de debatten op de Gentse feestdagen na een periode van verval weer een grote bloei doormaken.

**Prof. dr Meindert Fennema, Politieke theorie van etnische
verhoudingen
Afdeling Politicologie, Universiteit Amsterdam**

Er woedt in Vlaanderen een raar soort debat : het gaat over het debat zelf. Een aantal lieden, die zichzelf 'links' situeren , sluiten zich aan bij de klacht van extreem-rechts dat het doodgezwegen wordt. Ze zien een bedreiging van de vrije meningsuiting in het cordon sanitaire, in de veroordeling wegens racisme van het Vlaams Blok, in de anti-racistische wetgeving , in het bestaan van het Centrum voor Racismebestrijding, ja zelfs in het feit dat sommige boekhandels geen auteurs op hun planken zetten , waarvan ze vermoeden dat hun cliënteel ze niet koopt. (De herauten van de vrije markt willen de handel verplichten 'alles' te koop aan te bieden ; wat een inconsequentie...) Ze wijzen ook de schuldigen aan : de 'politiek correcte' linkse kerk en haar bedienaren. Die zou Vlaanderen immers een consensus-denken opleggen en geen afwijkingen dulden. Men wrijft zich de ogen uit bij het lezen van dit soort prietpraat. Vlaanderen verrechtst met de snelheid van het licht, wie vragen stelt bij de weldaden van het kapitalisme en/of de globalisering wordt weggehoond,zelfs nu het falen van het systeem voor iedereen zonneklaar is. Een fundamenteel debat over bijvoorbeeld de fameuze communautaire resoluties van het Vlaams parlement is onmogelijk, want dat zijn geloofspunten waarvan de waarheid voor iedereen zonder discussie en protest aanvaard moet worden . En toch is het 'links' dat Vlaanderen een pensée unique oplegt... Anders gezegd : het intellectueel debat in Vlaanderen wordt met verkeerde premissen gevoerd - voor zover het gevoerd wordt.

Daarom zijn de Gentse Feestendebatten van zo'n onschatbare waarde. Hier triomfeert nu al 20 jaar lang de kracht van het argument over de persoonlijke aanvallen, hier komt iedere opinie over ieder onderwerp aan bod - behalve haat en uitsluiting. (Sedert wanneer zouden dat argumenten zijn?) In een democratie die naam waardig moeten oude inzichten, al dan niet algemeen aanvaard, voortdurend aan een kritisch onderzoek worden onderworpen ; nieuwe verdienen aandacht en net zo goed kritisch onderzoek. Op de Gentse Feesten gebeurt dat, nu al 20 jaar lang. In debatten die vier uur duren. Die ademloos gevolgd worden door een groot, geïnteresseerd en betrokken publiek. Dit is in West-Europa en ver daarbuiten uniek.

Laten we de Gentse debatten dus koesteren en ze een nog heel lang leven toewensen. En Eric Goeman, de organisator en bezieler, niet alleen feliciteren maar vooral hem de gave van de volharding toewensen.

Walter Zinzen, journalist en auteur

Twintig jaar goede politieke debatten, omlijst door een feest. Of was het andersom?

Het maakt niet uit, als het debat maar inhoudelijk is en er niet op de man wordt gespeeld. Dat is het aantrekkelijke van de Gentse debatten: ze gaan ergens over en er wordt naar elkaar geluisterd.

Twintig jaar geleden viel de Berlijnse muur. Rond die tijd startten de debatten in Gent. Heeft het zin om daar mee door te gaan, of is de formule achterhaald? Zijn de tegenstellingen van destijds achterhaald? Moet je tijdig stoppen om te voorkomen dat de formule zichzelf overleeft? Wordt het een herhaling van zetten, het herkauwen van bekende argumenten? Wat mij betreft is het antwoord ondubbelzinnig: doorgaan! De onderwerpen zijn niet dezelfde als twintig jaar geleden. De vragen en antwoorden van vandaag zijn zelfs niet gelijk aan die van vorig jaar. De wereld is intussen zo veranderd - nu eens trendmatig, dan weer met een schok - en er staat ons nog zo veel

te wachten, dat het zin heeft om te reflecteren, te studeren en te debatteren. Debatteren, niet alleen met gelijkgezinden, maar juist ook met mensen met andere opvattingen. Feiten kennen en duiden, achtergronden analyseren, waarden expliciteren, gedachten uitwisselen, je eigen aanvankelijke opinie bijstellen in het licht van hetgeen anderen te berde brengen, mogelijkheden onderzoeken om processen te beïnvloeden. Dat is de zin van het debat.

Ook in Nederland is de laatste jaren veel gedebatteerd over onderwerpen die in Gent aan de orde kwamen. Maar in Nederland neemt het debat vaak de vorm aan van nog eens een keer je eigen gelijk poneren. In Gent wordt naar elkaar geluisterd. Ook daarom is het voor een Nederlander een feest in Gent te kunnen meedoen.

Jan Pronk , Hoogleraar Theorie en Praktijk van Ontwikkelingssamenwerking, Instituut voor Sociale Studies Den Haag; Speciale afgezant van de Secretaris-Generaal van de VN in Soedan, Khartoum van 2004 tot 2006; lid van Tweede Kamer voor PVDA; verschillende keren Minister voor Ontwikkelingssamenwerking in kabinetten Den Uyl en Lubbers; auteur van o.a. "Willens en wetens. Gedachten over globalisering en politiek" en "Het pantser afleggen. Ideeën voor een open politiek"

Gentse Feestendebatten: een democratische oase en een bron van hoop

Onze democratie bestaat bij gratie van de publieke ruimte, of beter zoals onder meer Habermas heeft beklemtoond, uit een veelheid aan publieke ruimtes. Het zijn op deze plekken, van heel formele (het parlement) tot eerder informele (het buurtcomité bijeen aan de keukentafel) dat onze democratie gestalte krijgt door dat burgers debatten aangaan en/of meemaken in het kader van het georganiseerd meningsverschil. Dat burgers dus hun oordeelsvermogen kunnen aanscherpen en – even cruciaal!- de argumenten krijgen aangereikt om van mening te veranderen, als zij hiertoe overtuigd worden.

De laatste decennia staat echter tal van publieke ruimtes onder druk. Door de vermarkting van de samenleving –en dus ook van de media- wordt het stilaan een unicum om nog een plek te vinden waar mensen mogen uitspreken, laat staan een idee opbouwen of een redenering uitbouwen. Alles moet nu korter, hipper en blitser en stilaan krijgen we een samenleving zonder geheugen. Het is niet toevallig dat in een dergelijke samenleving rechtse populistten goed boeren (al is het door verdeeldheid te zaaien). En dus democratie en burgerschap onder druk komen te staan.

In die zin vormen de Gentse Feestendebatten zonder meer een democratische oase en ook een bron van hoop. Een oase omdat ze tonen dat welke kwaliteit een democratisch debat kan halen als het de tijd krijgt om zich te ontwikkelen, een oase ook om zoveel waardevolle denkers te kunnen aanhoren in interactie met elkaar.

Het is voor mij ook een bron van hoop als ik zie hoe –tegen de maatschappelijke mainstream in – er een zeer groot publiek het elk jaar de moeite waard vindt om deze debatten mee te maken voor het volle pond (ook al schijnt de zon buiten erg aantrekkelijk, om van de andere aantrekkingspolen van de Gentse Feesten niet te

spreken). Het toont ook het belang van tradities opbouwen, vasthoudend te investeren in wat nu een unieke gebeurtenis is geworden, jaar na jaar.

Ik zou kunnen besluiten met het toewensen van het allerbeste aan de Gentse Feestendebatten en haar inspirator Eric. Dat wensen doe ik ook, maar er is meer dan dat. In tijden van scherpe verrechtsing zouden de Gentse Feestendebatten de komende jaren wel eens een cruciale plek van voor de wederopbouw van links kunnen zijn. Alleszins iets waar ik ten volle wil aan bijdragen.

Dirk Holemans, Hoofdredacteur Oikos

20 jaar Gentse Feestendebatten - 20 jaar dienst aan democratie en mensenrechten

Als Gentenaar is het hoedanook een plezante verantwoordelijkheid vrienden en onbekenden een passage op de Gentse Feesten aan te raden. Er zijn daar veel argumenten voor. Eén van de meest originele en waardevolle argumenten zijn de Gentse Feestendebatten van Trefpunt en Democratie 2000. Niet alleen omdat dit soort debatten - die ergens over gaan - uniek zijn in de context van stadsfeesten, maar ook omdat ze een oase zijn van intellectueel engagement voor mensenrechten, democratie en voor de redding van de planeet. Zeker toen ze plaatsvonden in de kapel aan het Baudelopark, noemde ik deze debatten 'mijn jaarlijkse retraite'. De 'inwijdingen in het dagthema' duurden nooit te lang. Ze hadden alles van 'tijd nemen voor beschouwing en nabeschouwing'. En er mocht al eens iemand bazelen of overdrijven, de toon zat goed en de geest werk geprikkeld. Het volk is blijven komen, het volk moet blijven komen. Al is het maar om onze wereld en wat er in gebeurt te blijven verstaan. Al is het maar om niet mee te huilen met de wolven, maar lef en moed te vinden op te komen voor het weerloze en de weerloze.

**Didier Vanderslycke, nationaal secretaris KMS - Kerkwerk
Multicultureel Samenleven**

Waarom zou feesten ook niet betekenen dat er eens genoten wordt van een intellectueel spel dat voldoet aan een behoefte aan diepere kennis en begrip van de wereld om zich heen? Waarom zou in de vakantie ook niet tijd kunnen worden besteed aan het zoeken naar antwoorden op essentiële en kritische vragen waar je mee rond loopt maar tijdens het drukke werkjaar weinig tijd voor is? De feestendebatten van Eric Goeman met doordringende vragen van Jaap Kruithof waren een antwoord op de behoefte van velen die vaak versnipperd waren en misschien wel verstomd door het blinde geloof van het neoliberalisme dat rond zich heen sloeg en kritisch geluid marginaliseerde met de macht van het geld. Maar de debatten doorprikten de hypocrisie and probeerden aan te geven hoe het nu echt in elkaar zat waarbij de gevestigde opinies in vraag werden gesteld. Hoe kan men nu zeggen dat me de huidige crisis niet heeft zien aankomen? Hadden ze maar beter komen luisteren want de feestendebatten hebben alle problemen besproken! En de oplossing van de vele aspecten van de crisis is nog lang niet gevonden. De

feestendebatten moeten blijven duren want ze vormen een essentieel deel om de oplossing te vinden, niet alleen in Vlaanderen maar ook in Nederland.

Myriam Vander Stichele, Onderzoeker TNI en SOMO

Ik heb niets dan goede herinneringen aan de Gentse Feestendebatten. Van de 19 edities die achter de rug liggen denk ik aan een viertal ervan te heb deelgenomen. Soms als minister, later als Europees parlements lid en enkele jaren geleden nog als burgemeester.

In de hem gekende wat chaotisch – sympathieke stijl slaagt Eric er telkens in grote namen te strikken. Zijn spreekwoordelijk engagement en zijn kritische ondervragingen zorgen voor een speciale sfeer, die natuurlijk ook te maken heeft met het feestelijk kader van de Gentse Feesten.

Gent ontwaakt als het ware tegen dat de debatten beginnen.

Ik wens de 20ste editie heel veel succes toe, en ik zou zeggen, op naar de 25.

Hartelijk

Freddy Willockx , burgemeester Sint-Niklaas.

Laat ik in enkele zinnen zeggen waarom ik zo veel waardering heb voor de wijze waarop jij en je medewerkers met zo veel kracht het ooit begonnen initiatief voor de Gentse Feestendebatten voortzetten. De stemming van de sprekers en het publiek in de zaal is niet echt feestelijk. Tekenend voor die sfeer is meer de bezinning op een aantal klemmende vraagstukken van onze tijd die in het feestgedruis buiten op straat buiten zicht blijven. Op de forumgesprekken door jou voorbereid wordt de werking en uitwerking van het mondialiseringsproces niet als een aanleiding beschouwd om feest te vieren. Centraal staan problemen als de nog steeds groeiende ongelijkheid op wereldschaal en de uitsluiting van grote delen van de mensheid van een fatsoenlijk bestaan. De noodzaak van een fundamentele herverdeling tussen min- en meerbedeelden staat altijd weer, en terecht, op de agenda. Daarnaast wordt keer op keer bezorgdheid geuit over een doorgeslagen individualisering die verhindert dat banden van solidariteit zich manifesteren en de drift waarmee de opkomst van de consumptiemaatschappij is begroet. Het brengen van slecht nieuws alleen is niet voldoende. De taak die in het verlengde daarvan ligt is alternatieven ter sprake te brengen en wegen te vinden die tot een betere toekomst leiden.

Jan Breman, emeritus hoogleraar Sociologie aan het Centrum voor Azië Studies aan de Amsterdam School of Social Science Research.

Gentse Feesten debatten: het zijn de enige debatten die ik ken waar kleinlinks wel en kleinrechts niet aan meedoet. En dus zijn het echte debatten, waar geen dogma's van uitsluiting gelden, waar meningsverschillen aan bod komen, waar alternatieven besproken worden, waar thema's op de agenda staan waar in de mainstream media geen plaats voor is. Dat maakt die debatten zo belangrijk. En dat maakt rechts zo boos, want dat steekt, en laat ons eerlijk zijn, dat doet ons deugd.

Dat die debatten ook midden in het feestgedruis kunnen plaats vinden, elke middag vier uur lang, het is een wonder. Dat er mensen zijn die van hun vakantie gebruik maken om dag na dag naar een aantal mannen en vrouwen te komen luisteren die iets te zeggen hebben, het is het beste bewijs dat er wel degelijk 'een markt' is voor politiek. En dat er vraag is naar informatie en naar discussie.

Na twintig jaar zijn er naast felicitaties ook wenslijstjes op hun plaats: voor mij mogen dat meer jonge mensen, meer vrouwen en meer diversiteit zijn in de panels, meer interactie met de zaal, vernieuwende formules voor de discussies en links naar andere media. De Gentse Feesten debatten bewijzen al twintig jaar lang dat er veel meer mogelijk is dan wat de grote media ons voorhouden. Het is per slot van rekening niet meer dan normaal dat nieuwe politieke praktijken in de rebelse stad Gent ontstaan.

Voortdoen dus!

**Francine Mestrum, Université Libre de Bruxelles en
Universiteit Gent.**

“Het democratisch debat houdt een noodzakelijke voorwaarde in, namelijk, dat het volk in staat moet zijn om te beraadslagen en te kiezen op basis van kennis, dat het daarom toegang moet krijgen tot authentieke informatie en dat, op die basis, haar oordeel het resultaat moeten zijn van zelfstandig denken.” Herbert Marcuse,
Repressive Tolerance 1965

Zonder dwarsliggers kunnen de treinen niet rijden en bloedt de democratie langzaam dood!

In 2009 geef ik graag de prijs van de democratie aan Eric Goeman, reeds 20 jaar de drijvende kracht achter de politieke debatten die de Gentse Feesten kruiden. Steeds opnieuw slaagt hij erin de debatten een eigenzinnig karakter te geven door de pertinente keuze van onderwerpen en sprekers.

Leen Laenens, directeur BioForum Vlaanderen Vzw.

Ik laat me sinds vele jaren inspireren door de boeiende debatten die Eric Goeman en zijn kameraden tijdens de Gentse Feesten organiseren. Tussen het feestgewoel fonkelen de debatten als een 'eiland van verzet'. Keer op keer wordt je in de debatten geconfronteerd met een weerbarstig en volhardend denken en spreken dat gericht is op sociale rechtvaardigheid en een meer humane wereld. Als bezoeker voel ik mij steeds ook 'deelnemer' en schrijf ik me in in een traditie die geworteld en gebeiteld zit in het massieve geloof dat we ons moeten verzetten: tegen de desastreuze gevolgen van het neoliberalisme, de ecologische uitputting van de aarde, tegen elke vorm van manipulatie en globaal geweld.

De eerlijkheid gebied me dat ik soms wat de 'jonge' mensen mis: in het publiek zitten vooral oude(re) strijders. In die zin hoop ik dat de debatten in de toekomst ook meer

jonge mensen zullen aanspreken opdat ook zij deelgenoot zullen worden in het denkend en sprekend verzet dat de oude(re) generaties vertegenwoordigen. Ik feliciteer alle mensen die de voorbije twintig jaar de debatten mogelijk hebben gemaakt!

Van harte,

Dominique Willaert, coördinator/artistiek leider Victoria Deluxe.

Beste Eric,

Gefeliciteerd met je 20ste verjaardag, en nog vele jaren debatten op de Gentse feesten. Ik heb de beginjaren gemist omdat ik toen in Afrika woonde waar straatdebatten, palavers en urenlang luisteren in de hete zon een alledaags gebeuren was. Toen ik voor het eerst binnenstapte in de Baudelokapel ergens in de jaren 90 luisterde ik geboeid naar het allegaartje van sprekers. Ik herinner me Jaap Kruithof die middag die oreerde als geen ander en de zaal fascineerde. Een paar jaar later nam ik trots jouw uitnodiging aan om deel te nemen aan de debatten, een uniek gebeuren in Vlaanderen, dat uiteraard plaats heeft in Gent, waar anders?!

Jij bent erin geslaagd de zaal te doen vollopen, ook af en toe eens te doen leeglopen.. Het publiek debat, de controversies, de informatie doorstroming, mensen met een mening die in debat gaan met anderen, liefst ook met een mening...waar vind je dat nog? De wortels van onze democratie worden op die manier gevoed en daarom alleen al moeten de debatten niet alleen blijven bestaan maar ook elders wortel schieten! "Zelfs de meest briljante monoloog kan de dialoog niet vervangen" zei ooit Porf Chinua Achebe, een bekend Nigeriaans novellist, en dat bewijs jij weer jaar na jaar! Doe zo voort maat!

Marleen Temmerman, Prof Gynaecologie en Senator SP.A

Heb ik mezelf en Eric Goeman met zijn Gentse Feestendebatten al vervloekt! Zo ergens rond de maand april hangt Eric aan de telefoon met de vraag om een panel te vullen. Natuurlijk zeg je toe, maar...als de zomer er aan komt, moet ik toegeven dat ik minder enthousiast ben. Rond 21 juli eindigt de parlementaire zittijd en dan voelt het steeds alsof ik enkele marathons na mekaar heb uitgelopen. Geest en lichaam kunnen geen politiek debat meer aan maar...je hebt toegezegd aan Eric. Dus sleep ik me maar naar Gent, waar ik – tot mijn verrassing - keer op keer een nieuw wonder meemaak. De themakeuze, de kwaliteit van de panelleden, het kritisch en boeiend debat met het publiek: allemaal bezorgen ze dit afgemat parlementslid een nodige energie-opstoot. Telkens weer vertrek ik met een verrijkt gevoel aan toegenomen inzichten en vooral goesting om er – zij het na een goeddoende vakantie – weer in te vliegen.

Bedankt Eric en doe alstublieft voort want die andere wereld waar progressieven van dromen zal nog veel inzet en inspiratie vergen. Maar komen zal ie!

Dirk Van der Maelen, fractieleider SP.A in federaal parlement en vice-voorzitter SP.A

Dag Eric,

Het is een prachtig initiatief om de 20 jaar Gentse Feestendebatten onder andere te vieren met een statement vanwege mensen die er aan meewerken. De periode van de Gentse feesten is wellicht de mooiste van het jaar in onze stad. Wat menselijk is vinden we gedurende die dagen, van het nobelste tot het eenvoudige, van het ernstige naar het ludieke, soms kan het wel eens op het randje zijn, maar daar zien we dan dat mensen inderdaad van verschillende stof gemaakt zijn. Ik heb een enorme bewondering voor de organisatoren ervan. Iedereen krijgt zijn gading. De ordediensten, reinigingsdiensten, rode kruis, en zoveel andere betrokkenen verdienen onze waardering. Tenslotte zien we dat de Gentse Feesten onze stad op de wereldkaart zetten.

Als Kerk zijn we betrokken, we denken graag mee met de mensen die met elkaar in discussie en debat gaan, we zijn graag aanwezig bij culturele manifestaties, en we genieten met iedereen samen van het mooie en gezellige dat de feesten te bieden hebben.

+ Luc Van Looy, Bisschop van Gent

Gentse Feesten Debatten

Een oase binnen het oppervlakkig feestgewoel. Terwijl 10 dagen lang de Feesten doldraaien in een steeds grotere commerciële carrousel, zitten tijdens diezelfde debatten mensen urenlang in een meestal overvolle zaal, luisterend naar en participierend aan de Debatten. Dit is een hoopvol en duidelijk teken : er is nood aan tijd en ruimte, om samen na te denken en te discussiëren over alles wat in onze maatschappij gaande is. De Debatten zijn een vrijplaats voor ieder die zonder oogkleppen wil leven, die zich wil informeren over maatschappelijke items en die zijn stem wil laten horen. Dat deze vorm van debatteren uniek is, daar mag Gent misschien trots op zijn ! De Debatten eindigen niet wanneer “Wij zullen doorgaan ...” van Ramses Shaffy weerklinkt. Nog lang daarna wordt er nagepraat tussen pot en pint. De Debatten tijdens de Gentse Feesten ? Een 10-daagse gratis cursus sociologie, economie, politiek, op hoog niveau !

Eric, chapeau voor jou, dat je erin slaagt dit huzarenstuk al 20 jaar vol te houden, als organisator en als moderator !

Chris Bens, Hand-in-Hand / Gent (vluchtelingenwerking)

Anno 2009 kunnen we niet langer spreken over een crisis binnen het systeem dan wel van het systeem zelf. Meer dan ooit is het noodzakelijk om de platgetreden paden te verlaten. *Outside the box*-denken. Wij hebben behoefte aan een radicale systeeminnovatie waarbij niet alleen de fundamenten van onze economieën maar ook die van ons beschavingsmodel zelf grondig herdacht moeten worden. De formule van

de Gentse Feesten-debatten nodigt uit om dit op vernieuwende wijze te doen, samen met vele andere kritische denkers en doeners. Wat me daarbij steeds is opgevallen, is dat mainstream politici het heel moeilijk krijgen in zo'n setting. Drie uur ten gronde debatteren is iets heel anders dan enkele nietszeggende clichés en one-liners aan elkaar te rijgen in het gemiddelde, per definitie, vluchtige en oppervlakkige tv-debat. Goeman slaagde er steeds in om bij de politieke vertegenwoordigers snel het kaf van het koren te scheiden. En wijlen Jaap Kruithof gaf meestal een duwtje in de rug. Om uit de systeemcrisis te geraken hebben we meer van dit nodig.

Peter Tom Jones, Onderzoeksmanager KULeuven & publicist

Treinen behoeven ook wissels

Een aardig stuk van mijn prille leven bracht ik door in paneldebatten. Vaak op het einde van een studiedag. Meer en meer op het einde van een studiehelfte dag. Dat naar gewoonte te laat start, wegens uitgelopen spreekbeurten voordien. Om dan snelsnel je nummertje te mogen opvoeren. Een korte inleidende statement. En vervolgens wat haastig, oppervlakkig, over-en-weer debat met de andere, geheel voorspelbare panelleden, waarmee je zonet nog in vergadering zat. Strak geleid door een bedreven moderator. Bij voorkeur een BJ, bekend journalist, liefst een BBJ, van het beeldscherm bekend journalist. Beeldcultuur, weet je wel. Je hoopt dat het wat leuk blijft voor het publiek. Je hoopt ook dat je in die beperkte tijd je ei kwijt kan. Al maak je meer en meer mee dat vooral de BJ zijn ei kwijt wil. Die overigens angstvallig de klok in de gaten moet houden. Omdat de kabinetschef (loco sponsorende Minister) intussen naar de eerste rij is geloodst en al is beginnen schuiven op zijn klapstoel. Ofwel omdat de glazen schuimwijn, aperitiefhapjes inclusief, reeds staan te wachten.

En daarom altijd een verademing naar Gent te mogen afzakken. Zonder BBJ. Zonder receptie na. Maar met vrachten tijd. En dus meer diepgang. Met eens andere en daarom minder voorspelbare panelleden. Met thema's die doorstoten naar de kern van de maatschappelijke vraagstukken. Met Goeman als ervaren spelverdeler. Met een zeer geduldig, zeer geïnteresseerd en zeer gedreven publiek. Wat oud, gemiddeld genomen. Maar daardoor tegelijk hoopgevend. Een vergrijzende samenleving hoeft geen berustende samenleving te zijn. En dat alles midden het feestgewoel van de Gentse Feesten, waar je je nadien nog kunt instorten. Altijd uitdagend en confronterend, omwille van de dwarsliggers vooraan én in de zaal. En daardoor vaak met bijzonder scherpe analyses. Zij het bijwijlen met wat weinig perspectief. Tenzij dan het perspectief van radicale verandering. Maar onvoldoende vertaald in ambitieuze realiseerbare projecten, op wissels voor de toekomst. Treinen behoeven ook wissels, Goeman. Maar voor de rest: Goe, man.

Chris Serroyen, Hoofd ACV-studiedienst

Als iemand die het voorrecht heeft gehad vanaf het begin aan de Gentse-Feesten debatten deel te nemen en dat nagenoeg ieder jaar, kan ik getuigen dat ze telkens

weer voor mij tot de boeiendste belevenissen van het jaar behoorden. Men kan de waarde van dat wat daar gebeurde; moeilijk overschatten.

In het spoor van de contestatiebeweging van de late jaren '60 en de jaren '70, was het aanvankelijk 'bon ton' dergelijke discussies te voeren. En hoewel zoets in het kader van de Gentse 'Feesten' niet evident was, lag er in de aanpak van Trefpunt en Walter De Buck van het begin af een 'alternatieve' en enigszins dwarsliggende sfeer.

Maar vanaf de jaren '80, toen het weldenkende deel van de maatschappij overging van de kritische aanpak, tot "*business as usual*", was er veel moed en overtuigingskracht nodig om dat initiatief verder te zetten. "Het is niet meer van onze tijd", vonden velen.

Daarom ontroert het me nu nog dat we die hele tijd bleven eindigen met "*We zullen doorgaan*". Eric Goeman is doorgegaan met een hardnekkigheid en een moed die heel zeldzaam geworden is. Daaraan moeten we toevoegen een ideologische gedrevenheid die ondersteund wordt door een gedegen voorbereiding en een serieuze dossierkennis.

Een van de meest zeldzame, misschien unieke, karakteristieken van deze debatten ligt erin dat de gespreksleider vertrekt van een ondubbelzinnig en radicaal links standpunt, maar dat, zowel in de keuze van de deelnemers aan het debat, als in het respect voor hun soms sterk afwijkende standpunten, een brede waaier van opinies aan de orde komt. Ikzelf heb herhaaldelijk standpunten verdedigd die dwars lagen op de opinies van veel 'dwarsliggers', maar ik heb de kans gekregen mijn stellingen ten gronde uit te werken en daarbij ook een deel van het publiek tot verder denken aan te zetten..

Deze mogelijkheid staat in schril contrast met dat wat sinds jaren in de meeste media gangbaar is: wie het niet met enkele simplifiërende oneliners gezegd kan krijgen, komt gewoon niet aan bod.

Dat uitzonderlijk kenmerk is voor een deel te danken aan de lange duur van de debatten, maar de grote verdienste komt vooral toe aan Eric Goeman, die in staat blijkt - na zijn ondubbelzinnig openingswoord - op evenwichtige wijze het woord te geven aan de deelnemers, ook aan die welke radicaal tegen zijn opvattingen ingaan.

Dat heeft het enorme voordeel dat je een moderator hebt die niet schijnbaar opinieloos is - wat in feite niet realiseerbaar is, tenzij het om een leeghoofd gaat - maar die door zijn gedrag duidelijk maakt dat men naar de tegenstrever moet leren luisteren.

De periode die we nu meemaken vormt uiteraard het einde van "*business as usual*". We moeten opnieuw heel grondig nadenken. We wisten reeds dat het 'kapitalisme': het systeem van de vrije-markt-economie, een sociale en ecologische regeling nodig heeft en stilaan was de gedachte van een zakenethiek (*business ethics*) opgang aan het maken, hoewel veelal als "*window dressing*". Maar nu beseft iedereen dat ook een controle van de financiële processen noodzakelijk is en dat de vraag naar een billijke verdeling van de winsten tussen de werknemers, de aandeelhouders, het management en de maatschappij, op een algemeen maatschappelijke consensus moet berusten.

De wijze waarop dat alles moet gebeuren vraagt nog veel denkwerk en discussie, binnen de bevolking en tussen de staten onderling.

Ik hoop dat Eric Goeman dat bewustwordingsproces nog lang met zijn debatten zal kunnen begeleiden en dat we het nog vaak over concrete zaken oneens kunnen zijn, zonder het besef te verliezen van een diepere eenheid in de uiteindelijke doelen die we nastreven.

Mijn hartelijke felicitaties en dank aan Eric, Lisette, Trefpunt, en alle werkers op de achtergrond.

Prof. dr. em. Etienne Vermeersch, moraalfilosoof, was vice-rector aan de Universiteit Gent van 1993 tot 1997. Hij was o.m. lid van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid, van de Raad van Bestuur van het Vlaams Interuniversitair Instituut voor Biotechnologie, van de MiNa-Raad en van de Federale Raad voor Wetenschapsbeleid was ook voorzitter van het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek . Hij was ook een van de Wegbereiders van de abortuswet (1990) en de euthanasiewet (2002) in België.

“Dat Gent een tegendraadse stad is met veel warmte weet ondertussen iedereen. Maar wie ooit heeft deelgenomen aan de Gentse Feestendebatten, heeft mogen ontdekken dat Gent ook al 20 jaar elk jaar opnieuw een schat verzamelt van tedere anarchisten, vredelievende rebellen, eigenzinnige denkers, vurige andersglobalisten, professoren met interessante ideeën en politici met visie. Onvoorstelbaar hoe dit bonte gezelschap onder de meesterlijke maar soepele regie van Eric Goeman elk jaar weer een rijke oogst aan echte tegensprekelijke debatten oplevert, soms in een veel te warme zaal voor een verfrissende kijk zorgt op deze wereld en vooral op hoe anders die er zou moeten uitzien. Een verademing in tijden van hapklare nieuwsbrokken en simplistische slogans! Want in de Gentse Feestendebatten worden ideeën echt nog uitgespind, is er plaats voor woord en wederwoord. Een uitnodiging aan het kritisch denkvermogen van zowel de deelnemers als het publiek, die meestal met nieuw enthousiasme na 4 uren intens debat de oase weer verlaten om door de feestende straten te lopen met het gevoel dat je echt iets hebt opgestoken. Progressief Vlaanderen moet deze schat koesteren! De Gentse Feesten zouden hun ziel verliezen als er geen debatten meer zouden zijn. Dus Eric, maak een groot feest van deze jubileumeditie! En vooral, nie pleuen! Want zonder dwarskijkers wordt deze planeet onbewoonbaar.”

Anne Van Lancker, Europees parlamentslid sp.a

Ik hou zo van de Gentse Feestendebatten omdat ze horizonten verruimen. Je wordt er ondergedompeld in nieuwe ideeën, die aantonen dat een andere wereld mogelijk is. Het is een heel aangenaam kader voor politieke vorming rond alternatieve ideeën, waar elders bijna geen plaats meer voor is. Racisme, armoede, vervuiling, ...: het wordt allemaal aan de kaak gesteld en geanalyseerd, en alternatieve wegen worden

aangereikt. Het contrast met de rest van het politieke debat is o zo groot. Eric Goeman legt met zijn debatten maatschappelijke structuren die onrecht veroorzaken bloot, en wapent de luisteraars om er iets aan te doen. Beste Eric, proficiat met je moed en volharding! Het ga je goed.

Meryem Kaçar, gemeenteraadslid Groen! en advocaat

Beste Eric,

Ik had eerder moeten reageren op je uitnodiging, want nu hebben anderen alles al geschreven en veel beter dan ik het dromen kan. Bovendien kon ik het weten: er is geen ontkomen aan een uitnodiging van jou. Behoudens met het argument van een welverdiende vakantie, waardoor ik niet zo vaak kon komen als gehoopt - en het postdebat event heb ik zowat altijd moeten laten schieten. In ruil kreeg ik ooit de eer om de muzikale inleiding te verzorgen, een flauw maar oprecht afkooksel van wat Jaap telkens presteerde.

Voor mij vormden de debatten een teken van hoop. Ooit zouden de thema's die je zo uitstekend formuleerde, wel weer in het centrum van het grote maatschappelijke debat belanden en zolang hield jij het vuur smeulend. De tijd is nu aangebroken om het vuur weer te doen oplaaien, niet om ons grote gelijk te tonen, maar om duidelijk te maken dat elke crisis het begin van iets anders, iets beters kan zijn. Als we maar willen.

Jan Vranken, Gewoon hoogleraar Universiteit Antwerpen

De Gentse Feestendebatten, ik kende ze niet voordat Eric Goeman mij benaderde om mee te doen aan de Gentse debatten. Ook kende ik Gent niet noch haar Feesten. En van alle drie heb ik tot nu toe 3 x genoten. Wat vind ik Gent mooi! En van de Gentse Feesten genoot ik vooral van de toneelstukjes en grapjes op straat. Maar het meest onder de indruk ben ik van de debatten. Als Amsterdamse om bijna jaloers op te worden! Zelf geniet ik altijd van de kritische schriftelijke stukjes van het A'damse Transnational Institute (www.tni.org), maar dat is nog wat anders dan levendige debatten over dezelfde onderwerpen, zoals ze in Gent jaarlijks plaatsvinden. Eric mijn complimenten en alle deelnemers die ik heb meegemaakt: hartelijk dank voor de verfrissende stimulansen!

Met vriendelijke groet,

**Saskia Poldervaart, universitair docente vrouwenstudies/politicologie
Universiteit van Amsterdam, betrokken bij de
andersglobaliseringsbeweging. Ze was lid van Dolle Mina, actief in de
fem-soc-beweging en werkte o.m. bij het Nederlands Centrum voor
Ontwikkelingssamenwerking.**

Gentse Feestendebatten, een nuttig anachronisme.

De debatten op de Gentse feesten zijn net als organisator Eric Goeman zelf een nuttig anachronisme. Eric is met de beste wil van de wereld niet in te passen in de kledings-

en imagonormen van vandaag. Snor te breed, buikje van net iets te hoge maat, en een voorkeur voor zwart die allicht al dateert van de periode vlak na de punk. Maar goed, wie zou hem in een fluo pak willen zien? Belangrijk is dat de man staat waar hij staat en doet wat hij doet. Weinig mensen zijn zo volhoudend present in discussie en actie rond de grote maatschappelijke debatten die ons in Vlaanderen en ruime omstreken (zouden moeten) bezighouden. Een vurig pleitbezorger bovendien voor samenwerking, soms tegen beter weten in.

De ‘tegensprekelijke’ debatten plakken aan Eric als bells on a Sunday en blues on a Monday. In het rijk van oneliners en op één minuut gechronometreerde nieuwsberichten zijn ze een soort vrijstaat waar praten en luisteren kan, met een klad verrassende muziek als kers op de taart. Niet dat ieder debat recht in de roos zit. De panels zitten doorgaans vol uitstekende sprekers, maar af en toe zitten er misschien net iets teveel. En in het publiek zitten al wel eens professionele vragenstellers die het woord graag hebben en houden. Maar die ongemakken nemen we er graag bij. De tegensprekelijke discussies helpen het debat vooruit.

De discussies gaan steevast over ‘echte’ thema’s die in het publiek debat over de nationale en internationale politiek voor tumult zorgen. Nog belangrijker vind ik, dat door de vraagstelling, of de sprekers, of de moderator, of de conclusies, toch altijd de band wordt gemaakt met actievoorstellen en alternatieven. Want echt praten om te praten doe je nog altijd beter op café.

Rudy De Meyer , Hoofd Studiedienst 11.11.11

Soms wordt de laatste tijd geopperd: ‘Hebben debatten eigenlijk nog zin?’ en ‘ Wordt het geen tijd daar afscheid van te nemen?’ Door de debatten die Eric Goeman en Democratie 2000 organiseren verdwijnen deze fatalistische vragen als sneeuw voor de zon. Natuurlijk: debatten zijn minder ‘stoer’ en ‘trendy’ dan ‘evenementen’, maar ze leveren op lange termijn inhoudelijk meer op. Debatteren vereist immers dat progressieve mensen blijven nadenken over de grote maatschappelijke kwesties. Debatteren vereist een zoektocht naar creatieve oplossingen waar niet een enkele partij of groep, maar de hele progressieve beweging beter van wordt. Door te debatteren blijven man en bal, machtigen en machtelozen gescheiden en komt er ruimte voor broodnodige oplossingen, want debatteren zonder oog voor oplossingen verzandt in populistisch gezeik en ideologische scherpelijperij. De deelnemers aan de Gentse debatten zijn echter (meestal) geen populistische mooipraters (in de woorden van Heinrich Heine: ‘Woorden! ‘Woorden!’ Geen daden !’) of dadenloze haarklovers die wel praatjes hebben, maar zelf tot niets komen. Kortom, het ‘format’ van Democratie 2000 is geen inferieur alternatief voor ‘statements’ en ‘Facebook’. Politiek is wezenlijk polemisch. Wie weigert te debatteren heeft geen mening of geeft zijn mening zonder slag of stoot prijs. Wie dit doet pleegt verraad aan eigen standpunten en wantrouwt het redelijke vermogen van het publiek. Gelukkig: iedereen die een beetje progressief was heeft de afgelopen decennia meegedaan aan de Gentse debatten. Democratie 2000 is er daardoor in geslaagd de schijnwerper te richten op het progressieve activisme in Vlaanderen en dat verdient een dikke pluim.

Jos Vander Velpen, doctor in de rechten en advocaat aan de balie in Antwerpen. Gespecialiseerd in mensenrechten en internationaal humanitair recht. Sinds 1 januari 2004 voorzitter van de Liga voor de

Rechten van de Mens. Auteur van o.a. “Zwarte horizonten- extreem-rechts in Europa”, “De blauwe ridders. Van rijkswacht tot eenheidspolitie” en “En wat deed mijn eigen volk? Breendonk, een kroniek”

Gent is dé “stad van kennis en cultuur” in Vlaanderen. We pakken daar graag mee uit, als stadsbestuurders. En terecht. We hebben de grootste (en beste?) universiteit en schitterende hogescholen. We hebben een prachtig monumentaal stadscentrum, fantastische musea en een rijke cultuurscène. En: we hebben de beste feesten in Europa. Die, bescheiden als we zijn, de “Gentse Feesten” heten. Dat volstaat. Tijdens die Feesten neemt ‘cultuur’ de bovenhand – en jázeker, ik reken de Gentse Feesten tot de cultuursector. Ik kén het aanbod van de internationale festivals en de muziekpodia tijdens onze Feesten: dat aanbod is laagdrempelig én kwaliteitsvol. Maar: er is ook ruimte voor debat. Voor woord en wederwoord. Voor maatschappijkritiek. Daar zorgt Eric Goeman voor, met zijn ‘Gentse Feestendebatten’, al 20 jaar lang. Gelukkig maar. De Gentse Feesten, da’s niet: ‘verstand op nul en feesten tot de ochtend’. De Gentse Feesten, da’s plezier maken én inhoud. Da’s reflectie, elkaar ontmoeten, discussiëren, samen pinten drinken, en amusement.

De Gentse Feestendebatten zijn debatten-oude-stijl. Debatten zoals het hoort: er is voldoende tijd om een punt te maken, je wordt niet na 6 seconden onderbroken, je wordt niet opgejaagd of opgehitst, het is geen format ‘wij tegen zij’. **De Gentse Feestendebatten zijn *food for thought*. Wie honger heeft naar kennis, kan dáár terecht. Kennis en cultuur, de cirkel is rond.** Bedankt Eric.

Daniël Termont, Burgemeester stad Gent